

L' APEL·LACIÓ DE CATALUNYA A LA SOCIETAT DE LES NACIONS

S'ha publicat bellament imprès i en tres edicions (catalana, anglesa i francesa, l'«Apel·lació en favor de Catalunya» presentada a la Societat de les Nacions pel Diputat de Catalunya Sr. Massó Llorens. Conté tres parts: I.—Presentació; II.—Súplica; II.—Apèndix de documents.

De la súplica extraiem els paragrafs següents:

«Catalunya no és pas d'aquells pobles sortosos que tenen llurs drets posats pels pactes internacionals sota la garantia de la Societat de les Nacions. Tanmateix no ens volem estar d'acudir-hi. Pesaria damunt la nostra consciència d'homes i de catalans, si mai arribava a produir-se un conflicte armat a la nostra terra abans que no haguéssim esgotat totes les temptatives de solució amistosa. I solució amistosa, potser la darrera, és aquesta de recórrer a un poder no pas enemic ni exterior a l'Estat espanyol, sinó del qual la mateixa Espanya en forma part. El nostre desig és pacífic, pacificadora és la missió de la Societat de les Nacions. Ella sap com els conflictes de raça, de religió i de llengua, interiors a un Estat, esdevenen sovint motiu o excusa de conflictes exteriors. Per això, essent el primer dels seus fins d'evitar tals conflictes, ha pres sota el seu tutelatge les minories nacionals de l'Orient europeu. I pel mateix motiu, amb caràcter encara molt més ample, expressà l'Assemblea el dia 21 de setembre de 1922 la seva esperança «que les Etats qui ne sont liés vis-à-vis de la Société des Nations par aucune obligation légale, en ce qui concerne les minorités, observeront cependant dans le traitement de leurs minorités de race, de religion ou de langue, au moins la même degré de justice et de tolérance qui est exigé par les Traités et selon l'action permanence du Conseil.»

No ens havíem adreçat encara a la Societat de les Nacions perquè el nostre desig de solució amistosa es refiava d'assolir la victòria per les lluites ciutadanes del sufragi i del Parlament. Existia a Espanya—ara ja no existeix—un règime legalment democràtic, que posava la representació de Catalunya en mans dels seus elegits, els quals dins les Corporacions catalanes (Mancomunitat i Ajuntaments) anaven estructurant la vida del

nostre poble, i dins les Corts d'Espanya, defensant la tasca feta, maldaven per més ampla llibertat.

En poc espai de temps ha anat aferrissant-se contra la llengua i la cultura catalanes la persecució espanyola. Per fi, hom ha arribat a establir com a principi de govern la descatalanització de Catalunya.

Es en aquests moments, quan veiem al nostre poble tractat com avui ja no pot ésser-ho cap dels que la guerra ha deslliurat a l'Orient europeu, que, en nom de Catalunya, ens adrecem a les Societat de les Nacions i amb ella a la consciència universal.

Per tot això, demanem a la Societat de les Nacions que vulgui coadjuvar a que en data no llunyana Catalunya vegi realitzat a casa seva el desig de l'Assemblea, essent tractada per l'Estat espanyol amb «al menys el mateix grau de justícia i de tolerància que és exigít pels Tractats i per l'acció regular del Consell» als Estats de l'Orient d'Europa.»

Els documents de l'Apèndix són: Declaració dels Diputats de la Mancomunitat i del Concell Permanent en ésser desposseïts de llurs càrrecs; Declaració de l'estat de guerra i articles de la Constitució d'Espanya actualment sospesos; Decret contra el separatisme i contra l'ús de la bandera i de la llengua catalanes; Decrets dissolent els Ajuntaments, les Diputacions i la Mancomunitat de Catalunya; Decret suspent l'actuació del Jurat; Prohibició pel governador de Girona de la llengua catalana en la documentació i fins en la conversa dins la Diputació; Prohibició als Mestres oficials d'ensenyar en català; Disposició insistint en la prohibició anterior: Prohibició de l'ensenyament del català en les escoles oficials; Prohibició a les Societats d'assegurances d'usar la llengua catalana; Recollida de les capses de mistos amb anuncis en català; Prohibició de retolar en català els productes farmacèutics; Prohibició (a La Bisbal) dels anuncis comercials en català; Comunicació a alguns periòdics obligant-los a presentar les galerades amb una traducció en espanyol.

LA XAMFAINA DEL PALAU REIAL DE PEDRALBES

1. ANTECEDENTS EDIFICANTS

Fa uns quants anys que els monàrquics catalans van decidir de fer un Palau pel rei i amb aquest motiu feren unes cedules (que valien 500 pts.) per subvenir a les despeses. Però—ai!—encara que els prometeren honors i festes, no s'arribà a reunir ni per a fer els fonaments. En pujar el Directori aquest va creure que era un deure acabar allò; i, be o malament, ho ha acabat... però amb diners de la Ciutat.

I els aristòcrates tan contents! Regalen el Palau amb diners dels altres.

El tal Palau però, ha resultat un xic raquític. La mateixa Reina (aquesta dona que tant li fa ésser protestant com catòlica... com mahometana, mentre sigui reina) ho ha dit; Diu: *Me gusta porque es una casa íntima y familiar*. Be, vaja, sí! com si diguessim una casa de despeses.

2. D'ON SURTEN LES MISSES?

Les misses (o sigui els diners) han sortit; a) D'un credit de 5.000.000 que l'Ajuntament governatiu votà per a l'allargament de la Diagonal del qual l'alcalde transferí

tranquilament 2.000.000 per al Palau.

b) D'una subvenció acordada pel propi Ajuntament, de 300.000 Pts.

c) D'una altre subvenció de 700.000 per la Mancomunitat del Sr. Sala, i

d) Del import d'una hipoteca que pesa damunt del propi Palau.

Edificant! Edificant! Quins monàrquics mes rics!

3. EL PATRIOTISME I EL NEGOCIET

El terreny ha estat regalat per varis senyors... que hi tenen altres terrenys al